

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt IX. Seßio decimatertia. Septemuiri Coloniensis, ac Oratorum
Brandenburgensium in Concilium accessus. Responsio superioribus Regis
Galliæ litteris reddita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

1551. normam sequeretur: exceptiones longè maiores inuenient pædagogi in eruditionibus Iurisperitorum, in subtilioribus Mathematicorum, in profundioribus Scholasticorum, quin etiam in Patribus, quos præcipue veneramur, atque adeò in ipsis adoratis sacrarum Litterarum paginis. Aliàs egimus de huiusmodi formulis consuetis, ac propriis cuiuscumque præcellæ Curie in legitimis tabulis, & quantæ prudentiæ sit, elegantie solius gratiâ ea non mutare. Verum quo animo Suavis audebat pædagogorum iudicium appellare, homo in Latino & Italico sermone adeò rudis? Et is, qui pueriliter peccat, dum Latina verba perperam interpretatur, quemadmodum in hisce libris sæpius ostendimus; Italicè verò tam abiectè ac tam licenter scribit, quantum ex ipsius stylo in hoc ipso aperte deprehenditur? An non memoriæ infixum erat, cum ipse quasdam pro patria dissertationes esset euulgaturus, vsque adeò rudem & incultum in vsu sermonis fuisse visum, ut decretum fuerit alterum deligere, à quo illius sentia, detracto rusticitatis situ, quadamtenus exposerentur; pro eo ac refert non quidem maleuolus quispiam, sed ipsius encomiastes, qui eiusdem Vitam diuini veluti hominis conscripsit? Sed Historiam profquamur.

CAP. V. T. IX.

Sessio decimatertia. Septemuiri Colonienfis, ac Oratorum Brandenburgensium in Concilium accessus. Responso Superioribus Regis Gallie litteris reddita.

Die itaque vndecimo Octobris, iam Sessioni præscripto, habita ea est, auctâ solemnitate tum ex accessu tertij Septemuiri Ecclesiastici, nimirum Colonienfis, cui pridie aduentanti obuiam extra urbem processerant omnes Concilij^a Præfules, tum ex legatione alterius Septemuiri laici, qui erat Brandenburgicus, Augustanæ professioni addictus. Rem sacram fecit Ioannes Baptista Campeggius, Episcopus Maioricentis, Latinam verò concionem de laudibus Eucharistiæ Turritanus Archiepiscopus: & quæ iam memorauimus Decreta de Fidei ac disciplinæ rebus promulgata sunt.

Christophorus Strasius Iurisconsultus, primus Brandenburgicus Orator, Latinum sermonem habuit copiosum, in quo verbis admodum perspicuis, si cutiliquebit, sui Principis obedientiam sub-

^a Diarium
Cærimoniarum
Magistri,
die 11. &
12. Octobris
1551.

iectionemque obtulit. ^b Patres per Promotoris responsionem significarunt, Synodo placuisse summopere facta ab Oratore verba, praesertim ubi nomine Septemviri obedientiam pollicebatur. Hic non omittit Suavis dentes in Synodum exerere risu quodam mordaci, quasi quod alius non offerebat, ipsa fuisset stipulata. Num in Oratoris potestate non erat, si quid minus obtulisset, id explicare, simulque oppugnare immoderatam stipulationem; cum praecipue Strassius Iuris Civilis scientiam esset instructus, & in huiusmodi cautionum palaestra exercitatus? At libetne Suavis malitiam contrectare?

3 In primis ubi Orator Latinas voces adhibuit, *obsequia & seruitia*, quae cunctis compertum est quid sonent apud Latinos, earum loco ponit *reuerentiam*. Leuiculum id est. Appellabatur in oratione Brandeburgici, *Sanctissimus Dominus noster Iulius Tertius, Summus Pontifex sacrosanctae Romanae vniuersalis Ecclesiae*. Qui tituli ab Oratoribus tributi Pontifici, ad verbum consonabant us, qui in mandatis Septemviri continebantur, hoc est, *Sanctissimo in Christo Patri & Domino, Domino Iulio Tertio, fauore Diuinae clementiae Summo Pontifici, sacrosanctae Romanae & vniuersalis Ecclesiae Domino nostro gratiosissimo*. Nonne fuissent abunde huiusmodi verba ad legitimum Praesidem declarandum, cui a cunctis Christianis obedientia deberetur in iis, quatum ipse, tum Concilia ab eo coacta & comprobata statuisent? ac de ipsa nominatim Tridentina Synodo, cuiusmodi erat sermo in ipso libello legationis illius? Dabatur in eo facultas Oratoribus interueniendi huic Oecumenico Tridentino Concilio. Dum itaque Septemviri Tridentinum Concilium tamquam Oecumenicum agnoscebat, quid ambigui supererat, quod minus debitam illi obedientiam profiteretur? Denique, ut discernatur an Synodi responsio in huiusmodi obedientia acceptanda, fuerit quaedam rei haud promissae stipulatio, clausulam orationis, cui responsum est redditum, recitemus: *Neque verò dubitare debet sancta Synodus, Principem Electorem Illustrissimum omnia quae sanctae Synodo placitura sunt, sancte, sincere, ut Principem Christianum, & obedientem filium Ecclesiae Catholicae decet, obseruaturum, defensurum; & haec omnia ex authentico eius mandato sancta Synodus percipere potest*. Num hic sermo urbanam reuerentiam, an obsequentem subiectionem praese fert? Et sane Sleidanus quidem, apud quem veritatis cortina Suauis personat, huiusmodi subiectionem Concilio oblatae à Brandeburgico in dubium vocat; nec potest inficias ire Suavis, eam hoc in loco à se attentè perlectam, dum planè nihil praetermittit ab illo

1551.

^b Sleidanus
initio lib. 23.
& fufius in
Actis in arce
Ælia, ubi re-
lata sunt
mandata Se-
ptemviri,
Oratio Stra-
ssij, & respon-
sio Synodi.

1551. scriptore sibi arripere, quod possit splendorem huiusce legationis Concilio affusum contaminare; obtendens, ad eam officij demissionem progressum Septemvirum, quò remoueret obstacula à Catholicis ac Pontifice obiecta Frederico filio, quem Magdeburgenses Canonici illius Ecclesiæ Archiepiscopum nominarant. Qui ergo fieri poterat, ne Suauis animaduerneret, inter se pugnare ea duo, quæ ad eleuandam huius obsequij dignitatem coniungebat; & quæ tamen duo quasi contraria venena vim suam inuicem refringebant: videlicet, per eam obsequelam Septemvirum studuisse Pontificis consensum elicere, quò ad prænobilem illam Sedem ipsius filius euheretur; simulque negasse Concilio obedientiam, quam illi vniuersa Germaniæ Comitia sponderant, inanemque tantummodò veluti vrhani officij fumum offudisse, perinde ac cum Rege Perfarum ageretur?

Sed his nondum satur Suauis, adhuc odio furit in Romanum Pontificatum; neque cohibere se potest, quò minus ab hypotheca ad thesim descendat, inductâque scenâ & actoribus pro sua libidine, responsa per ironiam confingit ad Synodi defensionem, quibus obiecta, quæ diximus, dissoluerentur: *Id moris esse Ecclesiæ sanctæ Romanæ; ac proinde cum Patres Concilij Carthaginensis ad Innocentium Primum scripsissent, fuisse à se damnatos Cælestium & Pelagium, rogantes, ut ipsorum declarationi se conformaret, illum respondisse, adiectis laudibus, quòd veteris traditionis & Ecclesiasticæ disciplinæ memores cuncta reposuissent in ipsius arbitrio, à quo debent omnes addiscere, quis absolutus, quis damnandus sit. Et sanè, subiicit Suauis, scita quedam ratio hæc est, quâ fiat ut homines id silentio loquantur, quod verbis proferre nolunt.*

Næ huic homini animus fuit, ut scriberet lectoribus à studio litterarum auersis, ad speculandum ineptis, qui nec euentum veritatem explorarent, nec dissertationum probabilitatem expenderent. Quòd spectat ad euentum, Concilij Carthaginensis litteras ita colorat, quasi Concilij Patres ad Innocentium tamquam ad inferiorem sibi, nedum æqualem, ea scripserint: nec memorat, eundem ab illis cohonestatum *Domini* titulo, sæpius iterato; quo nomine nec illius nec alterius Synodi Episcopi ab Innocentio vicissim ornantur: neque narrat, confirmationem ab eo Patres hisce verbis petiisse: *Hoc itaque gestum, Domine Frater, sanctæ Charitati tue insinandum duximus, ut statutis nostræ mediocritatis, etiam Apostolicæ Sedis adhibeatur auctoritas.* Quæ loquendi ratio palàm facit, integram illam Synodum vnà scripsisse ad Innocentium tamquam ad superiorem Pontificem.

Obfer.

6 Obseruandum præterea est, hæc litteras fuisse ab illis Patribus ad Romanum Pontificem delatas per Iulium Episcopum, sicuti ex responsis constat; qui potuit coram amplè declarare sensa submissionis ab illis exhibitæ, quæ breuiter indicabantur scripto, & pro certis habebantur. Ceterum quisnam mente validus sibi persuaserit, Innocentium, nisi hunc celsitatis gradum in Ecclesia iam tenuisset, illum fuisse sibi temerè arrogaturum per eam responsionem, cum periculo publici dedecoris subeundi? cum præsertim haud potiretur id temporis Romanus Pontifex opibus & prouinciis, quas nunc possidet, vnde sibi reuerentiam communiret. Neque solùm illius Concilij Patribus hic respondet, pro certo sumens eorum obsequium ac subiectionem erga Romanam Ecclesiam, ipsam verò nuncupans matrem, magistram, ac moderatricem omnium Ecclesiarum; sed per eandem supremi Principis formam alteris litteris Mileuitani Concilij rescribit, quas idem Episcopus Iulius ad ipsum detulerat, & cuidam peculiari epistolæ quinque Episcoporum, inter quos erat S. Augustinus, & quibus reddi nolebat responsa à se vtrique Concilio tradita. Et quisquam inducet animum, eos egregios Antistites, & Augustinum potissimè, silentio transmiffuros fuisse, si conspexissent, aduersus Christi sanctiones priuatum Romæ Episcopum (qualem hæretici vnà cum Suauo supremum Pontificem depingunt) ausum fuisse tyrannidem in Ecclesiam exercere? Neque ad hos Patres dumtaxat, sed ad Toletanam Synodum in Hispania, ad Episcopum Rotomagensem in Gallia, & Constantinopolim, atque ad omnem Christianæ gentis locum scripsit Innocentius per supremi Præsidis auctoritatem: & tamen neminem nacti sumus ex illius ætatis Episcopis, sanctitate doctrinâque præstantibus, Ecclesiasticæ dignitatis summoperè studiosis, atque humanæ potestatis, quantumuis præcellæ, contemptoribus, qui auctoritatem Innocentij arguerit arrogantia; sed potius qui eundem venerati fuerint, eiusque responsa velut oracula susceperint. Atque vt id breuiter confirmemus, non solùm S. Augustinus tribus illis epistolis Romani Pontificis haud repugnauit; sed nominatim eas protulit, commendauitque in epistola 47. ab ipso ad Valentinum scripta. Et magnus S. Augustini discipulus, S. inquam Prosper, aduersus auctorem Collationum cap. 41. loquens de quadam epistola à Zosimo Innocentij successore scripta, de qua ob temporum iniuriam nihil hodie superest, præter quædam apud scriptores fragmenta, ita de Romano illo Pontifice verba facit: *Africanorum Conciliorum Decretis sententiæ suæ robur adnexuit, & ad impiorum de-*

trunca-

Historia
cily Tri
ent.
s II.

1551.

truncationem gladio Petri dexteris omnium armauit Antistitum. Quo pacto omnium Antistitum, nisi eorum omnium fuisset caput, sed vnus quidam ex Episcopis aut Primatibus? Clarius in Chronico ad annum 420. idem S. Prosper hæc scribit: *Concilio apud Carthagenem habito ducentorum ac septemdecim Episcoporum, ad Papam Zosimum Synodalia Decreta perlata, quibus probatis, per totum mundum hæresis Pelagiana damnata est.* Ea verba, *per totum mundum*, obseruentur perentia à comprobatione Zolimi Pontificis. Quæ verba ritè fuerunt expensa à doctissimo Gallicorum Episcoporum conuentu, habito anno 1653. coram Iulio Cardinali Mazzarino, supremo Christianissimi Regis Ludouici XIV. administro, per occasionem diplomatis ab Innocentio X. editi in quinque opinionum capita Cornelij Iansenij Iprensis Episcopi, sicuti liquet ex Actis illius conuentus: qui Præsules idcirco litteris, grauitatem, Religionis studium, summisionemque spirantibus, ad Pontificem scriptis, eius definitiones ceu Spiritus sancti voces acceperunt. Id verò leuiter tetigisse mihi fatis sit, ad refellendam calumniam, quam ornato ioculari Suauis in orchestram de more deducit. De cetero, Pontificis Romani eminentia, quocumque tempore Ecclesiæ perspecta, eam obtinet Inuentiorum testium eruditorumque propugnatorum copiam, ut impientia mihi verteretur, si ad argumentum adeò iam perpensum diuerterem. Ad operis mei seriem regrediar.

e Datis
15. Iulij,
an. 1653.

Postremo loco in ea Sessione, Regis Galliaë libello, de quo supra diximus, responsum est. Etenim quemadmodum Henrici consilium fuerat, ut is non tam legationem exhiberet Concilio, quam apologiam generi Christiano; eaque propter postea neminem miserat, qui reddendam statuto die responsum acciperet, quod illam non habere cupiebat, præuidens, per eam suæ oppositam apologiæ, ipsius nervos labefactatum iri; ita ex aduerso Synodus sollicitè studuit responsum etiam non audienti reddere, ut illud postea vniuersus orbis audiret. Hæc autem eius summa fuit: *Mirum in modum gauisam fuisse Synodum in præterita Sessione, tum ob recentem Episcoporum, Principum, & Septemuirum qui conuenerant frequentiam, tum ob honorificas legationes Cesaris ac Ferdinandi, suorum regnorum Bohemiae & Hungariae nomine; tum etiam quod per litteras ex Polonia & Lusitania nuntiabatur, ab illis pariter religiosissimis Regibus missionem suorum Oratorum parari. Eadem pia Christianissimi Regis officia fuisse Synodum sibi pollicitam: cum enim adeò clarescerent Gallorum Regum in Ecclesiam Catholicam merita, & ipse Henricus nihilo minor suis maioribus haberetur seu potestate in Deum, seu studio Religionis, seu animi magnitudine; spes erat, cum*

tutele firmissime illi Concilio futurum. Sed cum ibi Regis nuntius adfuis-
 set cum ipsius litteris ac libello, ab eorum tenore grauem molestiam ac solli-
 citudinem fuisse Patribus incussam; non quod ea plurimum reuerentia erga
 sacrum illum Conuentum non continerent, sed quia difficultas inde obici
 visa est, unde auxilium sperabatur. Verum, etsi propter quasdam causas,
 prauasq; opiniones Regis animus exulceratus appareret; non tamen idcirco
 abiici a Synodo spem, quam in Deo, Oecumenicarum Synodorum summo Præ-
 sidi, & in suarum actionum, animorum finiumq; conscientia collocabant,
 ab ipso Rege perpensis iis, quæ ipsius dignitas postulabat, & quorum Chri-
 stiana Respublica indigebat, amantissimas Patrum cohortationes minus re-
 ctis aliorum consiliis prælatum iri. Tum ampla necessitas exponeba-
 tur, quæ ad celebrandam Synodum vrgebat Ecclesiam: Patres eo
 conuenisse, non ut commodis alicuius terreni Principis seruirent, sed om-
 nium Principum Principis, qui Christus est. Id palam fieri ex præteritis
 ipsorum Actis, idemq; confirmandum ex futuris. Neque fieri posse, ut dum
 Rex per eam honoris existimationisq; significationem ad ipsos scriberet, su-
 spicarentur tam indignam de ipsis opinionem ab eo concipi. De bello Par-
 mensi se minime dubitare, quin Pontifex optimam suorum consiliorum ra-
 tionem esset redditurus. Quoad ipsos pertinebat, nihil sibi optatius esse,
 quam tranquillitatem atque concordiam: sed ob peculiarem controuersiam,
 publicum tanti momenti bonum minime præpediendum; cum Episcopi, qui
 Concilium adituri erant, nec ad arma tractanda, nec ad bellum gerendum
 essent idonei, ac via pariter tuta paterent, atque in ea vrbe cuncti quiete
 plurimam fruereutur. Merito suspicari Gallos non posse, quin ibi in dicenda
 sententia plenam habituri essent libertatem, quandoquidem compertum erat,
 consensisse Patres, ut priuato Regis nuntio liceret quidquid sibi libuisset ex-
 ponere, cunctis patienter intenteq; audientibus. Quod si Gallie Antistites
 (quod minime credendum erat) suo deessent officio per absentiam rationi
 dissentaneam, non ideo Concilio dignitatem auctoritatemq; Oecumenici de-
 futuram. Fuisse illic primo legitime coactum, deinde legitime repositum:
 Ecclesiam Christi, instar eiusdem tunice inconsutiles, vnã atque indiui-
 duam esse. Quod autem ad eam partem spectabat, in qua minitabatur Rex,
 quedam remedia se adhibiturum, à suis maioribus vsurpata: Synodum sibi
 persuadere non posse, ea esse illius intima animi sensa, ut quod ob validissi-
 mas causas inclyti eius decessores abstulerant, velit ipse renouare cum tanta
 Ecclesia perturbatione, cum tam fæda sui nominis macula, cum iactura be-
 neficiorum omnium, quæ maiores ipsius & ipse pariter acceperant tam co-
 piose & à superioribus & ab viuente Pontifice. Par esse, ut Rex animo re-
 coleret, si à quouis mortalium, quæcumque is agat, communi utilitati sunt
 conformanda, longè arctius eã obligatione teneri Principes; quippe consti-
 tutos

Pars II.

Rr

tutos

Historia
 Concilii Tri-
 dentini
 Pars II.

1551. *tutos à Deo in tam celfo gradu non ad priuatam ipſorum, ſed ad publicam omnium vtilitatem. Admonebantur denique Epifcopi Galliae officij ſui erga ſummum Paſtorem Concilium indicentem, & erga collegas ſuos, à quibus ei inuitabantur; ac Regi proponebatur parentis pietas, qui miſis & grauiſſimis Epifcopis, & præſantiſſimis Oratoribus, in eadem vrbe illam Synodum promouerat. Hac ratione ſtuduerunt Patres in hiſce reſponſis eam moderationem ſeruare, quàm difficilem tam conducibilem in controuerſiis cum Principibus, reuerentiæ ac libertatis, beneuolentiæ & correctionis.*

C A P V T X.

Decreta de Sacramentis Pœnitentiæ & extremae Vnctionis ad decimamquartam Sefſionem parata; & ſuper hiſ errata Suauis.

FVtura Sefſio quò die præſtituto celebraretur, plurimum impenſum eſt curæ iis, quæ opus erant expediendis, cum experientiâ compertum eſſet, impenſam temporis conceptâ prius opinione ſemper ampliorem euadere. In libello qui ſingulis tradebatur, hæreticorum articuli de Sacramentis Pœnitentiæ & extremae Vnctionis exſcripti erant, vt examini ſubiicerentur: inde iacta ſunt fundamenta ad ſententias ſtatuendas.

Articuli de Pœnitentiâ erant huiuſmodi:

Pœnitentiâ non eſſe propriè Sacramentum, ad reconciliationem pro reſiſtis poſt Baptiſmum à Chriſto inſtitutum; nec rectè à Patribus ſecundam tabulam poſt naufragium appellari: ſed Baptiſmum verè eſſe ipſum Sacramentum Pœnitentiæ.

Non eſſe tres Pœnitentiæ partes, Contritionem, Confefſionem & Satisfactionem: ſed duas tantum, terrores ſcilicet incuſſos conſcientiis, agniti peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, vel abſolutione, quâ credit quiſque per Chriſtum eſſe remiſſa peccata.

Contritionem, quæ paratur per diſcuſſionem, collectionem & detractionem peccatorum, non præparare ad gratiam Dei, nec remittere peccata; ſed potius facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, eamque contritionem dolorem eſſe coactum, & non liberum.

Confefſionem ſacramentalem ſecretam Iuris Diuini non eſſe: nec apud antiquos Patres ante Concilium Lateranenſe eius factam fuiſſe mentionem, ſed publicam tantum pœnitentiæ.

Enumerationem peccatorum in confeſſione non eſſe neceſſariam ad illorum remiſſionem, ſed liberam: & tantum hac ætate vtilem ad erudiendum